

Ja estem morts, amor

Xavier Aliaga

Narratives

Ja estem morts, amor

Narratives

135

© 2021 Xavier Aliaga

© Polly Green, per la imatge de portada

© 9 Grup Editorial, per l'edició
Angle Editorial
c. Mallorca, 314, 1r 2a B / 08037 Barcelona
T. 93 363 08 23
www.angleeditorial.com
angle@angleeditorial.com

Disseny de col·lecció: J. Mauricio Restrepo

Primera edició: setembre de 2021

ISBN: 978-84-18197-85-7

DL B 11218-2021

Imprès a Romanyà Valls, SA

No és permesa la reproducció total o parcial d'aquest llibre,
ni la incorporació a un sistema informàtic, ni la transmissió en cap forma ni per cap mitjà,
sigui electrònic, mecànic, per fotocòpia, per gravació o altres mètodes,
sense el permís previ i per escrit dels titulars del copyright.

Ja estem morts, amor

Xavier Aliaga

Taula

Vida / PRIMERA PART

Intro ~ Òrfena ~ Amor ~ Solitud ~ Matrimoni ~ Regal ~
German(e)s ~ German(e)s #2 ~ Llibreta ~ Diari ~
Fragment ~ Reconstrucció ~ Hipòxia ~ Fragment #2

Crash / SEGONA PART

Feridura ~ Consciència ~ Tracte ~ Culpa ~ Ansietat ~
Reset ~ Sobreviure ~ Oferta ~ Retorn ~ Pell ~ Treball ~
Telefonada ~ President ~ Confiança ~ Rutina

Abisme / TERCERA PART

Revelació ~ Espiral ~ Caiguda ~ Espiral #2 ~ Secrets ~
Partícules ~ Fragilitat ~ Minimització ~ Notícia ~
Encontre ~ Ocultació ~ Epifania ~ Epifania #2

Extinció / QUARTA PART

Filla ~ Bogeria ~ Comiat ~ Comiat #2 ~ Final

Desconstrucció

Post scriptum agraït

Intro

Em diuen Anaïs, el nom recaragolat i afrancesat que em van posar perquè la mare adorava l'escriptora que el va fer cèlebre. I a mi ja m'estava bé. Em diuen Anaïs i vaig morir quan tenia setze anys. Em diuen Anaïs i és perquè estic morta que us podré contar la nostra història.

Perquè morir és l'única manera de saber-ho tot.

Òrfena

Encara era una nena de preescolar quan Minerva, ma mare, va percebre, a través de les despreocupades converses infantils dels companys de col·legi, que la seua disfunció existencial quedava ressaltada en ser contemplada a través dels ulls de les altres criatures, les quals no veien la necessitat de reproduir els jocs de simulació compassiva dels adults. De fills i filles únics, n'hi havia molts i moltes, era un estat vital que no despertava estranyesa ni generava tractaments singularitzats. L'òrfandat absoluta, tanmateix, era un estigma, com acaben sent-ho totes les rareses. No tens mare? No. I pare? Tampoc. Per què? Moriren en un accident. De cotxe? No, caigueren d'una muntanya. Ah... Per això estàs trista? De vegades, sí. Però no sempre estic trista. Sí, no sempre. I amb qui vius? Amb la tia Berta, la germana gran de ma mare. I la tia és ara la teua mamà? Ella diu que no, que només és ma tia. Ah... Jo tinc un papà molt alt que treballa de metge i una mamà molt guapa que té una botiga de roba per a majors i els diumenges anem d'excursió amb el meu germanet, que és un bebè... Sí, quina sort. Continuem jugant?

Si no podia desviar les converses s'allunyava, buscava un racó, obria la llibreta de fer dibuixos i l'omplia de composicions d'arbres, flors, astres, muntanyes i animals. No dibuixava mai pares i mares. Ni germanets. Ni avis, perquè els avis tampoc no hi eren, sols els havia vist en fotografies. Quan la mestra demanava que dibuixaren les famílies sempre podia fer un autorretrat agafada de la maneta de Berta, la tieta divorciada, una empresària que no havia tingut fills amb el primer i únic marit. Ella s'havia fet càrrec de la custòdia de la filla de la germana, morta en un ridícul accident.

L'única família de la nena era Berta, la persona que li va donar la notícia, amb els nervis matxucats i una bola de ferro baixant per l'esòfag. També li va preguntar, passats els funerals, si volia viure amb ella, com si hi haguera una altra opció. Per a la petita Minerva, la tia Berta era una versió emocionant de la mare morta, algú que vestia millor i tenia una feminitat més ressaltada i evident. Per a Berta, acollir-la era la manera de mitigar el patiment, de complir amb una germana amb la qual congeniava per obligació, sense esma, perquè eren molt diferents l'una de l'altra. La cuidaria com si li anara la vida. Ho donaria tot. Li ho donaria tot.

I per què no et cases de nou, tia? No em ve de gust, preciosa. Però si tingueres un altre marit seríem una família. Què dius! Tu i jo ja som una família, responia amb el gest tort. A més, si tinguera un marit no seria ton pare, seria ton tio. Però això és igual!, insistia la menuda. Així no estariem soles. No estem soles, preciosa, tenim a Sara. A més, no vull lligar-me de nou a un home. A cap home. Sols espere que tingues més sort amb ells... Fi de la conversa. Que gire la roda, va concloure Berta.

La mare va transitar per la seua infantesa disfuncional pintant amb una dedicació indestructible. I també va omplir desenes de llibretes amb històries de xiquetes sense pares que salvaven el món de monstres, invasions alienígenes i virus mortals. Relats escabrosos, explícits en la representació de la violència, que glaçaven la sang de Berta quan la nena li'ls mostrava. Per algun lloc havia de brollar la desgràcia, es consolava la tia. Es va sentir temptada de buscar ajuda professional per a la neboda, però tampoc no en va voler fer un gra massa: Minerva era una nena de vocació solitària però amb raonables habilitats socials. Moguda però educada. Sol·lícita amb les visites de les amigues de la tia. Discreta amb els homes, cada vegada un de diferent, que acompanyaven Berta a casa i dormien en la seua habitació. Mascles de joventut gimnàstica, fibrosos i trempats, homes de maduresa enformolada, vistosos exemplars d'edat diversa amb els quals Minerva es trobava de matí i bescanviava sovint un parell de mots amables, arrogant-se la funció de comitè de recepció. O de comiat, si com passava sovint, els amants eixien esperitats, des de la consciència de la seua caducitat. Una tipologia variada de visites masculines que va anar perdent vigor i periodicitat amb el temps en la mesura que a la tieta se li va anar desapegant la carn dels braços, els glutis perdien redonesa i els llavis, un dia molsuts i orgullosos, s'assecaven mentre el cutis el travessaven escamots de solcs immisericordes. Desperfectes que mai no es va afanyar a dissimular amb el compte corrent.

Abans d'això, quan la bellesa de Berta encara acampava en el zenit i Minerva ja era una preadolescent, la jove va acabar assumint que cap d'aquells rondaires esdevindria un nou on-

cle, una dèria que hauria d'amagar en un calaix perdut. Alhora, tanmateix, no entenia la rotació extrema, l'eixam de bori-nots, tots diferents, que aterraven en els llençols de Berta. Fins que va tenir edat suficient per entendre la naturalesa de la relació amb els homes. Impressió que va corroborar amb Sara, l'esquerpa i fidel secretària de la tia, la persona que atenia personalment totes les necessitats de Minerva i que de vegades passava la nit a casa, quan s'amuntegava la faena de l'empresa, una pròspera factoria de mobiliari i cuines de disseny per a habitatges de luxe. Una especialització que, més endavant, preservaria el negoci dels embats més severs de la crisi. Sara també estava divorciada, no tenia fills i tampoc no havia de retre comptes a ningú. Berta i ella feien un tàndem granític, configuraven un cercle de confiança impenetrable. Una relació que, ja us avance, tan sols va poder dissoldre la mort d'una d'elles.

Un dia que Minerva i Sara s'havien quedat a soles en una sobretaula, perquè Berta havia d'atendre una llarga telefonada de negocis, la jove li va amollar a l'assistent les preguntes que no havia tingut el coratge de fer-li a sa tia. Sara va escoltar amb molta atenció abans de respondre. Et pregue que no la jutges malament: el marit de Berta li va fer molt de mal. L'en-carregat de vendes de l'empresa. Ben plantat, eficient, encantador, esportista, atent. Semblava un caramel desembolicat que havies de posar-te a la boca. Barrejar amor i treball no porta coses bones, però ningú va fer el cor fort d'advertir Berta dels perills, perquè feien bona parella, desprenien un fulgor especial. Es casaren. Aviat, ell va ascendir en l'empresa. Però el frec amb els diners el va llançar a perdre. Sovint arribava borratxo i drogat, empestat d'alcohol i perfum de dona. Arribava tard a treballar. Ella no ho volia veure. I ell sempre trobava la manera de fer-se perdonar. Potser no t'ho hauria de dir, però en el llit

la tornava boja. I tenia aquell posat de presentador de televisió que desarmava Berta. Un dia, tot va acabar. Ell va dir que havia conegut a algú i que se n'anava. Quin malparit. Això va destrossar ta tia.

La resta ho pots intuir, ja eres prou gran. T'agrairé que no aprofundim en detalls que, en tot cas, no són cosa nostra, ni teua ni meua... I te'n diré més: per experiència, l'entenc perfectament. Vols dir, Sara? Si arribe a saber segons quines coses, no m'hauria casat. Ta tia té raó: amb una vegada és més que suficient. I què va passar amb el teu marit? També era un malparit? Fas massa preguntes, senyoreta. T'abelleix provar uns ditets de Borgonya, ara que no et veu Berta? Sí, per favor. Per què vols brindar? A Minerva no se li va ocórrer en el moment res susceptible de merèixer un brindis. Sara va fer-ne la proposta.

Quan Berta va tornar, les va trobar brindant per un món sense malparits. La tieta va entendre que aquells minuts d'intimitat entre la neboda i Sara li estalviarien un cabàs d'explicacions incòmodes. Que l'assistent i amiga li hauria contat prou coses per no haver d'entrar en segons quins detalls. Que gire la roda, va dictaminar.

Amor

Imagineu la festa d'aniversari d'un gran diari de províncies. De quan la premsa escrita habitava el més alt de la cadena tròfica comunicativa. En un passat remot. Una celebració aixoplugada per un caríssim monstre de ferro, icona dels anys de vi i roses a la riba de ponent del Mediterrani. Bastant abans que el vi començara a picar-se i vessar sobre els lloms de la massa estupefacta i les roses es marciren i cobriren el terra amb un mant de tumefacció.

Un cambrer que camina entre el formiguer de gent endiu-menjada i cofoia oferint una safata amb begudes passa per davant d'un jove periodista, un valor emergent de la crònica política. A prop, bamba una redactora en pràctiques de la secció de cultura. Dues mans tractant d'aferrar la mateixa copa de chardonnay. Somriures creuats. Disculpa, agafa-la tu, hi ha més copes. Clar, n'hi ha de sobres, sí. Un silenci nerviós, expectant.

S'observen. El rostre de la jove no és desconegut per a ell. La redacció és gran, però no tant per no reparar en la xicoteta amb els cabells recollits en una cua de cavall que travessa amb decisió les zones comunes movent els malucs amb l'energia cinètica justa. No han parlat mai. Tampoc no en recorda el nom, perquè no llegeix les altres seccions. I no ha estat fàcil reconèi-

xer-la empolainada i amb els cabells solts. Però ara que la té al davant s'acaba d'obrir tot un continent càlid i inexplorat. Ella és menuda i proporcionada. Un físic equilibrat, harmònic, no massa espantós. Però amb uns ulls verd maragda grossos, gegantescos. Hi ha quelcom de magnètic en la mirada distreta, de globus oculars movent-se de pressa, auscultant l'entorn. Hi ha quelcom de suggeridor en els llavis carnosos i un punt asimètric: abundós el superior, més contret l'inferior. El nas, petit, de definició perfecta, fa ressaltar aquella boca que, vista de prop, dispara el desig del jove periodista.

Ella s'hi havia fixat amb molta més intensitat: el xicot és bru, alt i malgirbat. Serios com un jutge a punt de dictar sentència. Però té el rostre acriaturat i les faccions dolces i agradoses, d'algú amb qui deixaries el gos o els fills per eixir a sopar, enlletgides per una barba desestructurada, feta amb els brots capil·lars aïllats i indecisos d'una post-adolescència massa llarga. Llavis fins, en contrast amb una obertura bucal gran. Nas a punt de ser massa llarg. Ulls orientaltzats, més japonesos que xinesos, que evoquen llunyanament una estrella de Hollywood. Avaluat en la distància curta, el xicot li agrada encara més. Molt més. *Definitely maybe*, pensa, com el títol del disc d'Oasis, les lletres del qual, si tanca els ulls i es concentra, podria recitar de memòria. Em diuen Tristany. Ho sé, t'he llegit. Qui no coneix el periodista revelació del diari? I per què estàs sufocant el riure? És graciós. Què és graciós, això de la copa? Sí. Bé, no sols. No sols? Ho sent, però no caic. És que el meu nom és Isolda. T'ho pots creure? Hòstia... Sí? Ho dius de veritat? Noooo, faig conya... Però molaria, eh? Eres molt graciosa... Però si no et diuen Isolda, em deus un nom. Soc Minerva. Content? Interessant... La deessa de la saviesa i de les arts, no? Ei, sí, no està malament per a un redactor de política.

Oh! Faré com si no haguera sentit aquest comentari injust, diu fent un gest de desaprovació amb les mans amb una teatralitat exempta d'encant. Tristany s'avergonyeix de la poca traça, abaixa els ulls i els clava en les sabates que ja han perdut la lluïssor de fa unes hores. Sent la intimidació de la bellesa intel·ligent de la xicota. I somriu. Somriu amplament, com un nadó que descobreix l'arena de la platja. És el primer somriús franc que la jove amb nom de divinitat romana arranca del circumspecte periodista emergent que ve de passar uns anys difícils. Traure'l d'aquell pou profund és un bon inici.

A Minerva i Tristany no els lligarà una coincidència nominal, un atzar operístic i artúric. Tot i ser tan diferents físicament com una papallona i un parotet, s'han agradat. El vi farà de poció amatòria, desmuntarà barreres pedra a pedra, sobretot les del jove confús i encara expectant davant una ofensiva franca i directa que el desarma i a la qual no està acostumat. Unes hores més tard, el mur caurà totalment, la trobada acabarà desordenant hormones i llençols en la batalla raonablement triomfal de cossos acabats de conèixer-se. Després, Minerva i Tristany ocuparan la resta de la llarga nit a constatar les dissimilituds de caràcter. Tot i que també s'adonaran que comparteixen un seguit gens menyspreable de circumstàncies vitals, com ara l'orfanat. El sexe ha anat bé. Sobretot la segona vegada, al matí, quan en despertar s'han trobat al llit, enredats l'un amb l'altre. L'estat boirós i babau que deixa la ressaca els ha fet riure. Però no tant com la felicitat de comprovar que han passat la nit amb la persona encertada. Els costarà separar-se, tot i que saben que es tornaran a veure en unes hores. Ell pensa que, tal vegada, ella és el que necessita ara. Algú que

desordene l'habitació i faça entrar la llum. Ella pensa que, segurament, ell és el que necessita. Algú que ordene el trànsit en un cap dispers i somiatruites. I que no siga un malparit.

Ella no li va confessar mai que havia provocat la topada, que feia dies que pensava com ho faria. Ell sempre ho va sospitar, però tampoc no va demanar explicacions. Ni aquell dia ni mai.

Solitud

No us he contat l'episodi de la copa de chardonnay solament perquè siga bonic. Sense aquella trobada, Anaïs, aquesta narradora, no hauria existit mai. Tampoc la meua germana Chloe. Tampoc no haguérem existit si abans d'això, altres quatre persones s'hagueren conegut i enamorat, i hagueren decidit tenir descendència. I això ve a tomb perquè no us havia parlat encara ara dels meus avis paterns. Un any abans de conèixer Minerva, Tristany acomiadava les restes d'Adolf, el pare de mon pare i un dels quatre avis i àvies que no vaig conèixer. Una cerimònia civil crematòria consistent en un parell de parlaments bastant freds i l'audició d'un fragment de l'últim acte de *Parsifal*, l'òpera predilecta del difunt. Així estava disposat i així es feu, tot i que les litúrgies previstes per Adolf subratllaven el desajust entre l'èpica wagneriana i la senzillesa trista de la cerimònia, amb uns pocs amics i coneguts sentint la música en una postura absorta i intel·lectual, rellegant els records no sempre relacionats amb la víctima. Perquè hi havia qui mastegava les preocupacions quotidianes, la multa pendent de pagament, la reserva de les vacances, la reunió de departament. Quefers miserablement desconnectats de la solemnitat del moment. Adolf no havia deixat grans empremtes en la vida de

ningú. Era un individu a qui s'estima amb la intensitat justa, com s'estima a les persones que ni omplin ni molesten.

La cerimònia fúnebre d'Adolf era com un intent trist de clonació del comiat, set anys abans, de la meua àvia materna, Andrea. El fragment operístic que ella havia triat procedia de *La Bohème*, de Puccini: «Adeu, vida de somni, | adeu, baralles i gelosia...». A Andrea, una catedràtica universitària de llengua, calia reconèixer-li que havia conservat el sentit de l'humor fins al final. A Tristany li hauria plagut més el dramatisme de la terra caient sobre el taüt. O de la làpida del nínxol segellada per sempre. L'òpera, tan estimada pels seus progenitors, tan present en els quefers familiars, rebotava en el cervell de mon pare i es perdia per l'espai exterior. No li agradava. I la cerimònia de cremació li semblava poc escaient. Adolf, incinerat. Un joc de paraules amb un punt pervers: molts pronunciaven el nom amb accentuació plana, a la manera germànica, per una absurda desconexió de la llengua del país. Sols per això, Tristany s'hauria estimat una altra cosa. Amb tot, calia ser respectuós amb les últimes voluntats dels progenitors.

En els seus últims anys de vida, Adolf havia combatut la tristesa i les poques ganes de viure amb el sant grial musical. El pare de mon pare era un d'aquells músics amb ofici, però sense talent, que, a pesar de tot, aconsegueixen fer de la música un mitjà eficient de subsistència. No havia pogut materialitzar el somni de ser el primer violí d'una gran orquestra europea, però el treball de professor de conservatori havia estat un premi de consolació modest però satisfactori. Passa que el confor-

misme, com la resignació, postren i aplanen, es mengen les defenses, són un mal bagatge contra els avatars inesperats, posem per cas la mort prematura d'una esposa. Adolf mastegava les ferides entre àries i simfonies. Vivia el trauma fent puntelletes sobre els pentagrames, dansant entre antidepressius i ampolles de Macallan, en una alternança reglada que generava el miratge de poder suportar el buit de l'esposa i el neguit provocat per un fill esquerp i opac, l'únic que havia volgut tenir la parella, el plançó que havia mastegat el sofriment de la prematura absència materna a còpia d'estudiar i treballar amb una dedicació malaltissa, alienant.

Pare i fill s'havien distanciat definitivament amb la desaparició de la mare, el pegament que els unia, l'antídote contra l'ensopiment i les cares de pomes agres. La malaltia i la mort de la matriarca havien abolit l'agitació, tan terapèutica i necessària en aquella casa. El pont s'havia assolat. Pare i fill no saberen compartir el dol, no reforçaren el seu vincle a partir de la pena comuna. Tristany no trobava el temps per estar amb son pare, ni veia la manera de cauteritzar les nafres del progenitor. El fill s'irritava amb les dependències paternes, amb la falta d'esma. El pare s'irritava per la manca de comprensió del fill. Cadascun s'anava tancant en la seua pròpia closca.

La mort d'Adolf va ser ràpida, indolora i trista. Sol, a casa. Després de deglutir amb parsimònia una truita de creïlles amb uns rosegons i un parell de whiskys. El cor li va presentar la dimissió irrevocable, com un rellotge que es para sense avisar. Una punxada, una mà al pit tremolosa i desconcertada. I abans de prendre'n plena consciència, ja no hi havia consciència. Tristany va sentir un alleujament mesquí: no hauria de fer-se càrrec d'una degradació lenta, medicada i angoixant. Tota aquella merda experimentada sobre les carns flonges i castiga-

des de la mare, la manera en què es consumia a poc a poc, devorada per dintre amb el pas lent i desesperant d'un cuc, amb la morfina com a amiga. El pare no passaria per aquell calvari. I ell, tampoc. Millor així. Es tractava d'un pensament alhora miserable i balsàmic. Mon pare, amb tot, tardaria una mica a assimilar el significat últim de la desaparició d'Adolf.

En tornar després de la cerimònia fúnebre a la casa dels pares, un pis espaiós de l'Albereda de València, prop del Palau de la Música, Tristany va sentir com li aparecava damunt dels muscles un camió de gran tonatge. Va sentir apegada a la camisa la solitud més rotunda. Va restar durant hores escarxofat al sofà, bevent un gran reserva Ribera del Duero i deixant caure sobre el reproductor, un rere l'altre, els vinils de la col·lecció dels progenitors. Una manera d'omplir les absències invocant un gènere que havia arribat a detestar. Un cert masoquisme sofisticat. Adeu, vida de somni.

De matinada, poc abans de perdre's entre la boirina alcohòlica, Tristany va decidir que posaria a la venda aquell pis atapeït de records, que donaria a alguna institució la roba i regal·laria als amics dels pares tots els seus discos.

Sols va conservar les fotografies i el vell violí del pare. Tot i simbolitzar l'agror, el fracàs i l'ensopiment de la persona que el tocava. O tot just per això: per recordar allò que Tristany no volia ser.